

Létavértes Települési Értéktár része 2022. szeptember 27-től kulturális örökség kategóriában. Fellelhetőségének helye: **Iosif Vulcan emléktábla – Létavértes, Árpád tér 8.**

A nemzeti értékkel kapcsolatos információ – Nagyváradon található Iosif Vulcan Emlékmúzeuma - elérhető: <https://mtariicrisurilor.ro/hu/iosif-vulcan-emlekmuzeum/>

1841. március 31-én született a Bihar megyei Holodon. Édesanyja Irinyi Viktória, Irinyi János és Irinyi József nővére. **1844-ben szüleivel együtt Nagylétára költözött és itt járt alsófokú iskolába.** A gimnáziumot Nagyváradon végezte. Első irodalmi munkája 1859-ben jelent meg a „Román Távíró”-ban. 1859-1863 között a Budapesti Jogakadémiára járt. Ezt követően 1880-ig román nyelvű folyóiratok kiadója és szerkesztője Budapesten. **1865-ben megjelent a „Familia” című folyóirata,** melynek tulajdonosa, kiadója és szerkesztője volt. Célja a román kultúra erdélyi terjesztése volt. 1862-1870 között a budapesti román diákság „Petru Maior” Egyesületének alapító és vezetőségi tagja. 1869-ben kezdeményezi a Román Színházi Alapért Egyesület megalapítását. **1871-ben a budapesti Kisfaludy Társaság tagja lett.** Székfoglaló beszédét a román népköltészetéről tartotta. 1873-ban meghalt édesanyja Victoria Vulcan, született Irinyi Viktória, akit Nagylétán temettek el. 1877-ben Budapesten kiadja a Román népdalok című válogatást magyar fordításban. **1879-től levelező, majd 1891-től rendes tagja a bukaresti Román Akadémiának.** 1879-től édesapját Nicolae Vulcan esperest Nagylétáról Nagyváradra helyezik a Román Görögkatolikus Püspökség kanonokjának. 1880-ban Iosif Vulcan a „Familia” folyóirattal Nagyváradra költözik, ahol hetente jelenteti meg. **1903-ban a Nagyvárad Szigligeti Színház magyar nyelven mutatja be Stefán Vajda című drámáját.** 1906. december 31-én megszűnt a 41 éven át megjelenő „Familia” című folyóirat. 1907. szeptember 8-án, 66 éves korában Nagyváradon halt meg. Itt is van eltemetve.

A Létavértesi Román Nemzetiségi Önkormányzat megítélése szerint nemzetközi jelentőségű értéket jelent Iosif Vulcan személye, munkássága. Ady Endre „Egy premier” c. cikkében (Nagyvárad Napló) az esemény politikai jelentőségét hangsúlyozza: „Ez a premier olyan okosan kapcsolható össze egy másik, nagyobb premierrel: a nyílt, a kultúra nevében nyilvánuló magyar-román barátkozás premierjével.” Majd így folytatja: „Vulcan József derék író, szimpatikus úriember, érdemese a magyar irodalomnak is. Örülünk, hogy az ő irodalmi működése csinálta meg az első nyílt kulturális közeledést és egyesülést Nagyváradon és Bihar vármegyében a magyarság és a románság között.”